

Att söka till forskarutbildningen i Litteraturvetenskap, Uppsala universitet

Information om antagningsprocedur m.m.

(version: 20 augusti 2007)

Forskningsmiljön

Litteraturvetenskapliga institutionen vid Uppsala universitet tillhör de största humanistiska institutionerna i Sverige. Det är en bred forskningsmiljö, främst inriktad på svensk litteratur men också med forskning kring internationella författare. Tillsammans representerar lärare och doktorander vid institutionen ett brett spektrum av forskningsinriktningar, samtidigt som många av dem har samarbete med andra institutioner vid den historisk-filosofiska fakulteten. Under utbildningstiden finns möjlighet att delta i konferenser och att söka pengar för utlandsvistelser vid vetenskapliga institutioner. Som doktorand kan man antingen publicera sin avhandling i bokform eller i form av en ”sammanläggningsavhandling”, alltså ett antal uppsatser med en gemensam inledning. Publiceringsspråken är svenska, engelska, tyska eller franska.

Vid institutionen finns också ämnet Retorik. Det har egen grund- och forskarutbildning, men samarbetar nära med ämnet Litteraturvetenskap.

Vid institutionen finns för närvarande ett tiotal aktiva doktorander i ämnet Litteraturvetenskap, samt något färre i ämnet Retorik. Den som vill orientera sig i deras pågående forskning hänvisas till institutionens hemsida.

Doktorandernas forskning görs inom den utbildning som forskarutbildningen innebär. Den doktorsavhandling som blir resultatet är på en gång ett examensprov och ett eget vetenskapligt bidrag i det lärda samfundet. Utbildningen är fyra år (heltid) och innefattar inte bara författande av en avhandling utan också kursläsning och deltagande i seminarier. Arbetet är intellektuellt berikande och utvecklande och sker dels under ledning av två handledare, dels i en bred och vital seminariemiljö som ger nya impulser. Det bör betonas att doktorandutbildningen kräver närvaro vid institutionen i form av kontinuerligt

deltagande i seminarier, möten och den vetenskapliga gemenskapen vid institutionen.

[Mer information om behörighetsvillkor och utbildningens uppläggning finns i studieplanen för forskarutbildningen.](#)

Tillvaron som doktorand kräver på en gång ihärdighet, samarbetsförmåga och kapacitet att arbeta självständigt och långsiktigt (i tänkande, planering och genomförande av forskningsuppgiften). Arbetet kräver förmåga att kombinera olika verksamheter (kursläsning, forskning, eventuell undervisning) och att hålla olika deadlines med bibehållna kvalitetskrav. Det kan därför tidvis upplevas som stressigt. Eftersom arbetsmarknaden inom universiteten är begränsad finns det också ofrånkomliga inslag av konkurrens i den vetenskapliga karriären.

Arbetsmarknaden för disputerade litteraturvetare finns inom universitetsvärlden, inte bara på litteraturvetenskapliga institutioner utan också i andra miljöer där litteraturvetenskaplig kompetens efterfrågas (ex. genusvetenskap, biblioteks- och informationsvetenskap). Men forskarutbildningen är inte enbart en väg till att bli universitetslärare. Den kan också leda till olika slags arbeten i det allmänna kulturlivet (inom tidningsvärlden, biblioteksvärlden) och i statliga förvaltningar (utredningsuppdrag m.m.)

Utbildningstid

Forskarutbildningen omfattar fyra år på heltid. Antagningen i litteraturvetenskap gäller normalt heltidsstudier, men möjligheten finns också – i det fall institutionen och doktoranden så önskar – att kombinera studierna med tjänstgöring vid institutionen. Då bedrivs studierna på 80 % under fem år och innefattar 20 % anställning som assistent vid institutionen under tiden (doktoranden arbetar då med administration och/eller undervisning).

Finansiering

För att antas till forskarutbildning krävs numera att man har säkrad finansiering under hela utbildningstiden. Normalt sett sker det via medel från fakulteten

eller forskningsråd (eller motsvarande), men i vissa fall kan doktorander också antas med s.k. *egenfinansiering* (t.ex. stipendier). Denna måste då, enligt beslut från fakulteten, motsvara minst beloppet för utbildningsbidrag (nu 14 900 kr / månad).

Vid finansiering via medel från fakulteten utgår för närvarande *utbildningsbidrag* under de två första åren, medan de bägge sista åren finansieras via *anställning som doktorand*.

Majoriteten av doktorandplatserna finansieras med hjälp av fakultetsmedel. Dessa medel tilldelas institutionen årligen efter en viss fördelningsnyckel och ska täcka kostnaderna för samtliga doktorander (nyantagna och redan antagna).

Utlysning – fakultetsmedel

Utlysningar av doktorandplatser finansierade av fakultetsmedel brukar ske två gånger om året, tidig vår och tidig höst, med höstutlysningen som den stora. För litteraturvetenskap brukar utlysningen ske enbart till hösten, alltså en gång per år. Utlysning brukar ofta samordnas med andra institutioner (ibland via fakulteten) med gemensamma annonser. Utannonseringen sker via universitetets databas över lediga anställningar, institutionens hemsida samt genom utskick till magisterstudenter och andra litteraturvetenskapliga institutioner. Den intresserade bör särskilt bevaka hemsidan kontinuerligt.

Tidsschemat brukar vara att utlysningen sker i september med tre veckors ansökningstid. Ansökningarna ska vara inne i oktober och behandlas under oktober och november. Besked till de sökande brukar kunna lämnas i början av december.

Erfarenheten säger att institutionen brukar ha 25 à 30 ansökningar att behandla. Av de sökande brukar två till fyra kunna antas, beroende på institutionens ekonomiska utrymme.

Utlysningar – projektmedel m.m.

Doktorandplatser som finansieras på annat sätt än via fakultetsmedel kan annonseras vid andra tillfällen än för antagning under höstterminen. Sådana me-

del är ofta knutna till forskningsprojekt (där en särskild forskningsuppgift ska lösas) eller består i anställningar med en viss forskningsinriktning (tematisk, gällande en viss epok el. dyl.). Utannonseringen sker via institutionens hemsida, ibland också på annat sätt (t.ex. brevutskick till magisterstudenter). Vid antagningen fästs särskild vikt vid den sökandes förmåga att lösa den forskningsuppgift som avses.

Den som vill antas med egenfinansiering får själv bevaka utlysningstiderna för stipendier etc. (exempelvis har en del nationer i Uppsala större stipendier som kan finansiera åtminstone delar av forskarutbildningen). Institutionen behandlar ansökan om antagning till forskarutbildningen så snart den sökande kan visa att finansieringen är säkrad.

Ansökningshandlingar

Vid ansökan bör följande handlingar bifogas.

Gymnasiebetyg

Registerutdrag över akademiska betyg

Påbyggnadsuppsatser inom ämnet (C- och magisteruppsatser)

Eventuella andra handlingar som den sökande önskar åberopa (t.ex. publicerade vetenskapliga uppsatser, intyg om språkkunskaper m.m.)

Avhandlingsplan (jfr nedan)

Avhandlingsplan

Vid ansökan ska den sökande i en avhandlingsplan skissera det tänkta ämnet. Planen bör omfatta ca 3–6 sidor och ska ge en klar bild av hur avhandlingen ska läggas upp, visa att arbetet får ett rimligt omfång (i trycksidor och arbetsinsats) och vad det tillför forskningen. Således ska planen rymma en formulering av ämnet, visa hur det ska avgränsas och disponeras och på vilket material det ska bygga (litterära verk, källmaterial etc.). Avhandlingsplanen ska också kort skissera den teori och metod som ska tillämpas, liksom forskningsläget på området. Den sökande bör också försöka ta reda på om det finns någon pågående forskning på området, t.ex. i form av andra pågående doktorandarbeten.

Den sökande bör gärna ta kontakt med någon lärare vid institutionen för att få råd om och synpunkter på hur avhandlingsplanen ska utformas. Eftersom arbetet med avhandlingsplanen ofta tar mycket tid (inte minst genom sökandet efter källmaterial och bevakningen av forskningsläget) bör dessa kontakter tas i god tid, dvs. gärna några veckor innan ansökan ska vara inne.

Enligt fakultetens måldokument för forskarutbildningen bör målet vara att en doktorsavhandling normalt ska omfatta ca 150 sidor text. Det är viktigt att planeringen av forskningsuppgiften tar hänsyn till detta.

Behandlingen av ansökan

Rangordningen av de sökande görs av institutionens forskarutbildningsnämnd. Den består av åtta personer, fyra disputerade lärare (varav tre professorer) och fyra doktorander. Samtliga i nämnden läser samtliga ansökningshandlingar, varefter nämnden försöker ena sig om en gemensam rangordning.

De senaste åren har arbetet gått till så att nämnden försöker urskilja en tätgrupp (omfattande ca sex till nio personer). Nämnden diskuterar dessa ansökningar vid ett särskilt sammanträde. Det kan också vara aktuellt att intervjua de sökande i denna tätgrupp, dels för att nämnden ska få träffa de sökande, dels för att de ska kunna få svar på eventuella frågor om forskarutbildningen och forskningsmiljön.

Bedömningskriterier

Vid behandlingen av ansökningarna och rangordningen sammanvägs en rad olika faktorer – tidigare studieresultat och andra meriter, kvaliteten på det föreslagna projektet, självständighet och originalitet, möjligheten att genomföra projektet på den tid som står till buds, förmågan att uttrycka sig effektivt och klart i skriftlig form. Nämnden har också att ta hänsyn till vad som kallas den sökandes förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen, samt institutionens möjlighet att ge handledning i det valda ämnet.

Detta innebär att antagningsbesluten baseras både på tidigare meriter och på den avhandlingsplan som skisserar den planerade forskningsuppgiften.

Språkkunskaper

Det dagliga arbetsspråket på institutionen är svenska. För att följa undervisningen och seminarierna krävs alltså mycket goda kunskaper i språket.

För att tillgodogöra sig forskarutbildningen i litteraturvetenskap krävs dessutom goda kunskaper i engelska, liksom i något annat främmande språk av relevans för forskningsuppgiften. I princip bör dessa kunskaper motsvara minst betyget 4 i B-språk enligt gamla betygsskalan, VG enligt den nya (mot-svarande ca 4–5 års studier i grundskola och gymnasium).

Språkkunskaperna kan beläggas genom gymnasiebetyg, akademiska betyg eller annan dokumentation som visar att man behärskar språken (intyg om arbete utomlands, etc). Den som saknar dokumenterad föreskriven behörighet i något av språken, men ändå anser sig ha motsvarande kunskaper, kan också få avlägga ett språkprov.

Kontakt

Undrar du över något? Kontakta då studierektor för forskarutbildningen, Johan Svedjedal, tel. 018–471 29 42 (mottagning: måndagar kl 13–14), johan.svedjedal@littvet.uu.se